

H.M. Buflod

(1938-2022)

Malerier

«Kunstens demoner»

Foto: Marit Beathe Andersen

Trysil Kunstforening inviterer til utstilling med et utvalg av kunstnerens etterlatte bilder i Morensalen, Trysil Folkebibliotek - fra søndag 14. juni til søndag 28. juni 2026. Utstillingen er tilgjengelig alle hverdager 15.30-18.30 - søndager 12.00-16.00.

Ellers i Bibliotekets åpningstid når salen er ledig. Fri adgang.

Om kunstneren

Hans Martin Buflod (H.M.) ble født i Trysil i 1938 og utdannet seg til elektroingeniør- og installatør. For det meste av livet var denne fagutdanningen grunnlaget for hans hovedbeskjeftigelse og inntektsgrunnlag i arbeidslivet. Likevel bar han hele tiden med seg bevissthet om sitt talent og sterke behov for å uttrykke seg i kunstens språk gjennom litteratur, bilder, skulptur og musikk.

H.M. søkte forbilder i ulike kunstreninger og i et vidt spekter av billedkunstnere fra kunsthistorien og i tiden. Edvard Munch var nok lenge den største inspirasjonskilden. Senere ble Käthe Kollwitz - en tysk tegner, grafiker og skulptør - gjenstand for inngående studier, særlig når det gjaldt teknikker og uttrykk. Kollwitz regnes som en av de mest betydningsfulle tyske kunstnere på 1900-tallet. I de store djerve tresnittene til H.M. ser vi det nære slektskapet med Kollwitz' kunst.

H.M. likte å tegne, og i ungdommen gjennomførte han en rekke brevkurs i tegning, – også gjennom hele militærtjenesten han gjennomførte på Laksevåg. Tegneboken hans fra barneskolen er spesiell. Vi legger den frem på utstillingen. H.M. presenterte seg ofte som en selvlært kunstner. I denne forståelsen ligger at han ikke hadde gjennomført noen formell kunstutdanning slik man får ved Statens Kunstakademi. Likevel hadde han store kunnskaper både om klassisk og moderne kunsthistorie, tekniske kunnskaper og svært god oversikt over norske samtidskunstnere.

I 1961, bare 23 år gammel, presenterte han sin første store utstilling i kinofoajeen i Hagelund. Det var flere ambisiøse billedkunstnere i Trysil på den tiden, og sikkert noe å lære både av dem og i foreldrehjemmet hos maler og forfatter Magnus Buflod og Mina Buflod f. Skjæraasen når det kom til materialbruk og teknikker. Motivene og kunstuttrykket derimot, var helt hans eget. Utstillingen ble likevel veldig godt mottatt. Ikke minst var det viktig at slektingen Torleiv Moren, den mest anerkjente av Trysil-malerne med debut på Høstutstillingen allerede i 1934, hadde mange godord å komme med. Det la grunnlag for selvtillit hos den unge kunstnerspiren.

Det skulle gå en del år og med bosted flyttet til Oslo før talentet igjen ble ordentlig manifestert. Det skjedde med utgangspunkt i en traumatisk hendelse der hans sjef og nære samarbeidspartner døde helt uventet. Den krevende situasjonen som oppsto, avstedkom nye tanker og ideen om at tiden nå kanskje var inne til å la den kunstneriske aktiviteten få mer plass. En ny start!

Starten ble Eidaskulen i grafikk, et kunstfaglig tilbud på Nordfjordeid etablert i 1978. Skolen fungerte som et viktig kompetansesenter for billedkunst og grafiske teknikker på Vestlandet og trakk til seg en rekke kunstnere og elever som ønsket fordypning i grafikk. Mange av disse markerte seg senere nasjonalt, blant annet på *Vestlandsutstillingen* og *Høstutstillingen*. En av dem var H.M., som var representert på Statens Høstutstilling i 1982 og 1989 og Østlandsutstillingen i 1982 (nasjonalt juryerte utstillinger). Han har også hatt separatutstillinger på Statens Bibliotekhøgskole og Veterinærhøgskolen, deltatt på juleutstillinger på Galleri Kampen, hos Hammerlunds i Oslo i tillegg til en rekke kollektivutstillinger i Oslo. I Trysil har han hatt utstillinger på Galleri K flere ganger og i Trysilfid Kultursenter på Eide, Morensalen, m.fl.

Om utstillingen i Morensalen

Sted: Morensalen, Trysil folkebibliotek, søn. 14/6- søn. 28/6. Tilgjengelig alle hverdager 15.30-18.30
Søndager 12.00-16.00 - Ellers i Bibliotekets åpningstid når salen er ledig. Fri adgang.

Samlingen består av 12 store oljemalerier på lerret i den lett gjenkjennelige ekspresjonistiske stilen som vi også finner i H.M.'s grafikk og til dels skulpturer. Det betyr at kunstnerens uttrykk formes mer av hans egne indre subjektive følelser og reaksjoner enn forsøk på å kopiere virkeligheten. Motivene velges for å uttrykke stemninger, eksistensielle spørsmål og emosjonell dybde og fokuset er hele tiden på det indre- og subjektive plan.

I maleriene ser vi at fargene ofte er sterke, rene og ublandete og har en selvstendig og uttrykksbærende funksjon. Paletten er gjerne dominert av gul-rød-oransje og blå-grønn som symbol for å forsterke en følelse, eller forenklede eller røffe former. Dette gir bildene et *rått* eller *direkte* uttrykk som sammen med markante penselstrøk synliggjør energien i skapelsesprosessen.

Når vi betrakter HM's bilder, er det naturlig å trekke linjer både med historiske og moderne norske ekspresjonister som Edvard Munch og Frans Widerberg.

H.M. var en stor beundrer av Edvard Munch og studerte hans teknikker og uttrykk svært nøye. Det var særlig tresnittene og trykemetodene Munch brukte, som ga viktige bidrag. I de grafiske verkene ser vi at de deler råheten, der menneskelig sårbarhet og eksistensielle situasjoner står i fokus.

Frans Widerberg er en av Norges mest kjente moderne ekspresjonister. Her kan vi se at begge kunstnere deler den kompromissløse holdningen til figurativ kunst som ikke prøver å etterligne virkeligheten, men heller fange en indre emosjonell energi.

H.M. Buflods særpreg sies å ligge i at han kombinerer denne nordiske ekspresjonismen med en nesten folkelig forankring i Trysilnaturen- og hverdagsmennesket. Tja? For dem som kjente ham godt var det påfallende hvor lett tilgang han hadde til sine motiver. De forekom som en utømmelig kilde. Selv mente han at intuisjonen var denne kilden, noe som er en interessant tanke.

Som man vil se, er bildene bare delvis daterte, det første (selvportrettet) fra 1981, og de øvrige følger over ca. en 20-årsperiode. Det var en spesiell hensikt bak akkurat denne samlingen som Trysil Kunstforening presenterer her. Hans Martin ønsket å se disse bildene som en enhet over tid. Ved å la være å datere, definerte han dem som «ikke ferdigstilte» dvs. at de ikke var for salg.

Det sørgelige var at bildene i år 2000 ble utsatt for et meningsløst hærverk, da de ble skåret i stykker. Forholdet ble meldt både til Trysil politikammer og forsikringsselskapet IF, men ble avvist begge steder. - Av politiet på bevisets stilling og av forsikringsselskapet fordi han hadde «flyttet ut av hjemmet» der forsikrings-objektene befant seg i på skadetidspunktet. Det bidro ikke til at smerten ble mindre å bære. Verdien ble anslått til kr. 150 000.-. Samlet var det 16 store bilder som var ødelagt.

Denne utstillingen er siste gang disse bildene blir vist offentlig. For H.M. var samlingen en viktig del av hans livsverk. Trysil Kunstforening håper at riktig mange vil legge turen innom Morensalen så lenge denne utstillingen varer.

Med vennlig hilsen Trysil Kunstforening v/styret